

Handläggare
Oltner Jenny

Datum
2012-11-07

Diarienummer
KSN-2012-0981

Kommunstyrelsen

Utökning av verksamhetsområdet för den allmänna vatten- och avloppsanläggningen i Uppsala kommun till att omfatta Starbo

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

att utöka verksamhetsområdet för den allmänna vatten- och avloppsanläggningen i Uppsala kommun för ändamålen vatten och spillvatten till att omfatta Starbo.

Ärendet

Uppsala Vatten och Avfall AB har den 5 september 2012 inkommit med skrivelse angående utökning av verksamhetsområdet för den allmänna vatten- och avloppsanläggningen i Uppsala kommun till att omfatta Starbo. **Bilaga 1**

Bolaget har inhämtat miljö- och hälsoskyddsmyndens bedömning vilken överensstämmer med bolagets förslag. **Bilaga 2.** Nämnden anser att det är mycket svårt att få till långsiktiga och hållbara enskilda vatten- och avloppslösningar pga markförhållanden och bebyggelsestruktur i området och förespråkar därför att ett helhetsgrepp tas.

Föredragning

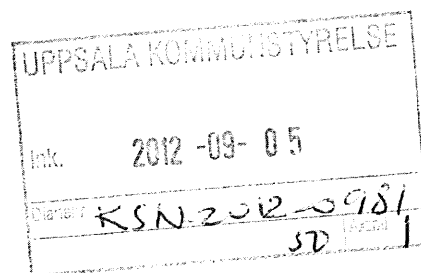
Kommunfullmäktige har att fastställa verksamhetsområde för den allmänna vatten- och avloppsanläggningen. Förslaget innebär att verksamhetsområdet utökas till att omfatta även den del av Starbo som inte omfattas av detaljplanen från 2004 (och därför inte är ansluten till det kommunala VA-nätet).

Kommunledningskontoret

Kenneth Holmstedt
stadsdirektör

Datum
2012-08-29
Handläggare
Sven Ahlgren
Diarienummer
2012-0244

31144A 1

Kommunfullmäktige

Utökning av verksamhetsområdet för den allmänna vatten- och avloppsanläggningen i Uppsala kommun till att omfatta Starbo

Kommunfullmäktige föreslås besluta

att utöka verksamhetsområdet för den allmänna vatten- och avloppsanläggningen i Uppsala kommun för ändamålen vatten och spillvatten till att omfatta Starbo.

Sammanfattning

JEnligt lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster (VA-lagen) ska det område inom vilket den allmänna vatten- och avloppsanläggningen är verksam vara fastställt av kommunen. Området Starbo har med undantag för den del som detaljplanelades 2004 enskilda lösningar för vatten och avlopp. Ur miljö- och hälsoskyddssynpunkt föreligger dåliga förutsättningar för enskilda vatten- och avloppslösningar i området. Uppsala Vatten och Avfall AB föreslår att de delar av den samlade bebyggelsen i Starbo som har enskilda lösningar för vattenförsörjning och avlopp införlivas i verksamhetsområdet för vatten och avlopp i Uppsala kommun.

Ärendet

Enligt lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster (VA-lagen) ska det område inom vilket den allmänna vatten- och avloppsanläggningen är verksam vara fastställt av kommunen oavsett om det är kommunen själv eller ett bolag som är huvudman för verksamheten. I ägardirektiven för Uppsala Vatten och Avfall AB uppdras åt bolaget att för beslut i kommunfullmäktige utarbeta förslag till verksamhetsområde.

Enligt lagen om allmänna vattentjänster ska ett verksamhetsområde för vatten och avlopp inrättas om det finns ett behov att lösa vattenförsörjning eller avlopp i ett större sammanhang. Det är skyddet för miljön och människors hälsa som avgör om det finns ett

Uppsala Vatten och Avfall AB

Besöksadress	Postadress	Växel	Kundtjänst	Orgnr
Uppsala Business Park	Box 1444	018-727 93 00	018-727 94 00	556025-0051
Rapsgatan 7	751 44 Uppsala	Fax 018-727 93 10	Fax 018-727 94 10	Hemsida www.uppsalavatten.se
		uppсалavatten@uppсалavatten.se	kundtjänst@uppсалavatten.se	

sådant behov. Även möjligheten till alternativa lösningar påverkar om bebyggelsen ska försörjas via en allmän VA-anläggning eller på annat sätt.

Den allmänna VA-anläggningen är uppdelad på de tre ändamålen vatten, spillvatten och dagvatten. Vanligen omfattar verksamhetsområdet alla tre ändamålen, men kan för begränsade delar bara omfatta ett eller två ändamål. Förklaringen är att det i vissa fall inte har ansetts finnas behov av alla ändamål. Vanligast är att behovet att avleda dagvatten inte finns på grund av gynnsamma markförhållanden eller att dagvattenhanteringen har lösts inom området på annat sätt.

Den nu föreslagna utökningen gäller ett område med samlad bebyggelse omedelbart söder om riksväg 55 i höjd med Stenhagens handelsplats. **Bilaga 1.** Området Starbo är ett område med i dagsläget 50 tomter varav 46 är bebyggda. Bebyggelsen består dels av en äldre del utan detaljplan, dels en nyare del från 2004 som är detaljplanelagd. Den nya bebyggelsen som omfattar 17 fastigheter samt två äldre fastigheter har sin VA-försörjning ordnad via en gemensamhetsanläggning som är ansluten till kommunens vatten- och avloppsanläggning. Den äldre bebyggelsen har med undantag för fem fastigheter enskilda lösningar för vattenförsörjning och avlopp.

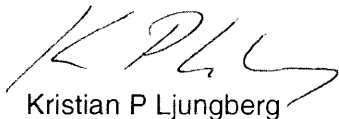
Uppsala Vatten har inhämtat miljö- och hälsoskyddsnämndens bedömning av den nuvarande situationen för vattenförsörjning och avlopp i Starbo. Miljö- och hälsoskyddsnämnden bedömer i sitt yttrande att det ur miljö- och hälsoskyddssynpunkt föreligger dåliga förutsättningar för enskilda vatten- och avloppslösningar. Av de fastigheter som i dag har enskilda avlopp uppfyller 68 procent inte dagens krav på hög skyddsnivå vilket krävs för området i fråga. Nämnden anser vidare att det är mycket svårt att få till långsiktiga och hållbara enskilda vatten- och avloppslösningar på grund av markförhållanden och bebyggelsestruktur i området. Ett helhetsgrepp måste tas för området Starbo i syfte att skapa en långsiktig, robust och hållbar lösning för vatten och avlopp.

Uppsala Vatten gör samma bedömning som miljö- och hälsoskyddsnämnden av den nuvarande situationen i Starbo. Om ytterligare ca 10 tomter bebyggs kommer behovet av en gemensam VA-lösning att öka ytterligare. Statusen på de enskilda avloppsanläggningarna kommer med tiden också att bli allt sämre.

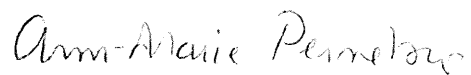
I den äldre delen av Starbo som inte är detaljplanelagd finns inget utbyggt dagvattensystem. Dagvatten omhändertas lokalt på respektive fastighet. Något behov av en allmän dagvattenanläggning bedöms inte finnas.

Uppsala Vatten föreslår att de delar av Starbo som inte ingår i den befintliga gemensamhetsanläggningen ska införlivas i verksamhetsområdet för vatten och avlopp i Uppsala kommun för ändamålen vatten och spillvatten. **Bilaga 2.**

Uppsala Vatten och Avfall AB

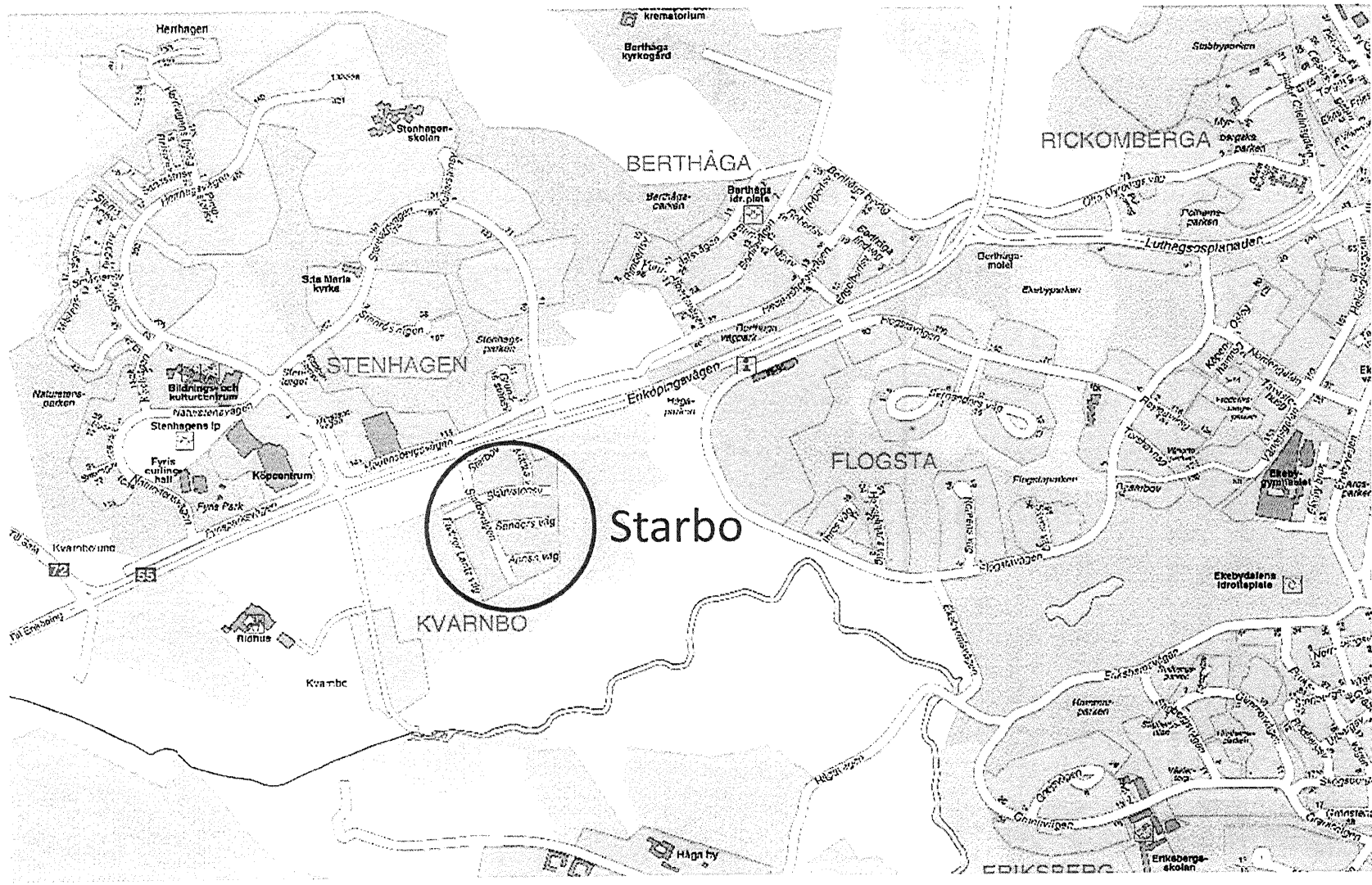
Kristian P Ljungberg
Ordförande

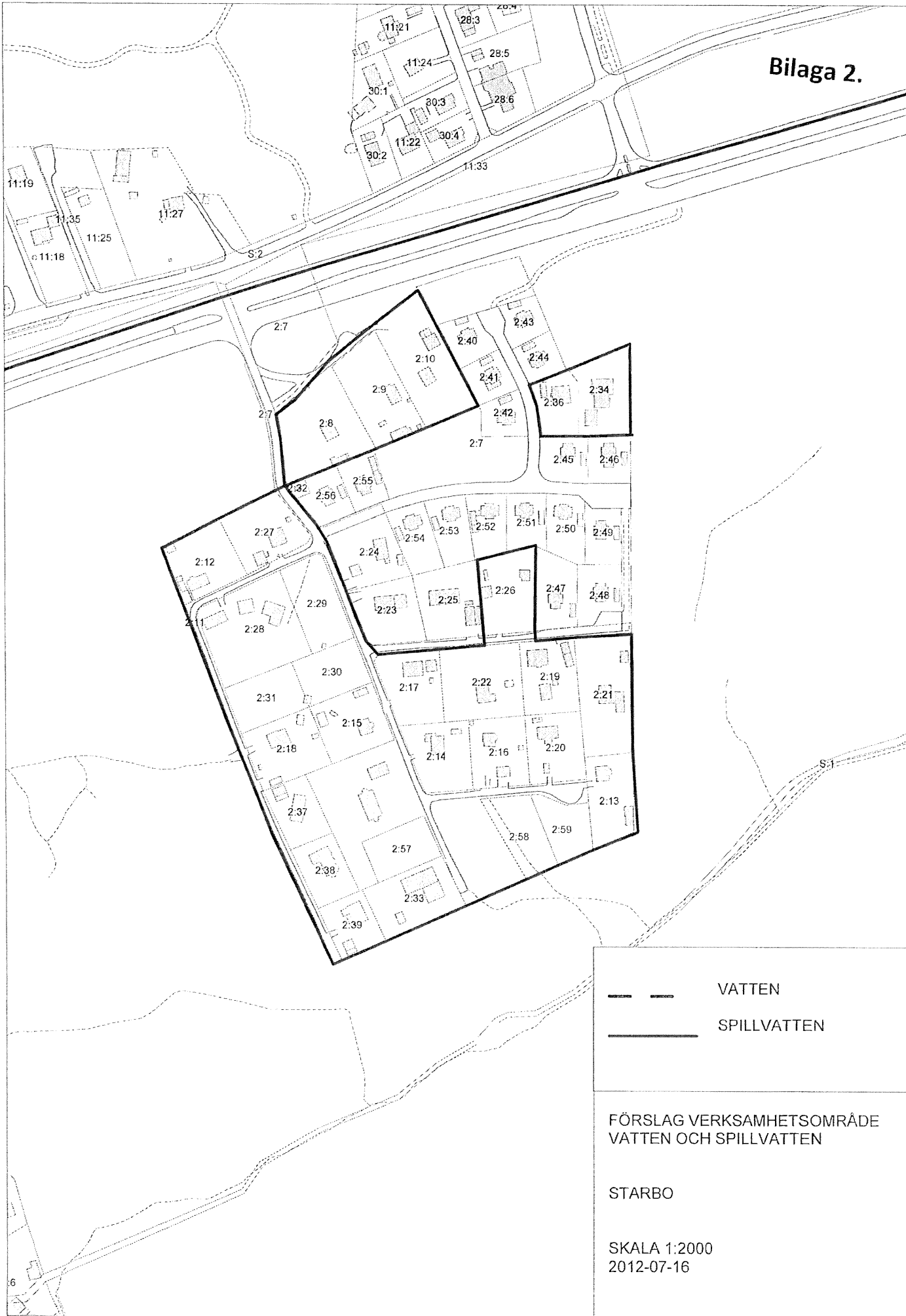
Ann-Marie Pernebro
Ann-Marie Pernebro
Sekreterare

102

Bilaga 1

Bilaga 2.

KAC

Handläggare
Marie Strand
018- 727 43 65

Datum 2012-04-24
Diarienummer 2012-00259- MI

Till miljö- och
hälsoskyddsnämnden
sammanträde den 15 maj 2012

Adressat:
Uppsala Vatten och Avfall AB

Yttrande angående status på vatten- och avloppsanläggningar i Starbo

Förslag till yttrande:

Miljö- och hälsoskyddsnämnden bedömer att det ur miljö- och hälsoskyddssynpunkt föreligger dåliga förutsättningar för enskilda vatten- och avloppslösningar i området Starbo. Av 19 fastigheter med enskilda avlopp är det 68 % som inte uppfyller dagens krav på hög skyddsnivå för enskilda avlopp vilket krävs för området i fråga. Det är mycket svårt att få till långsiktiga och hållbara enskilda vatten- och avloppslösningar på grund av markförhållandena och bebyggelsestrukturen i området. Ett helhetsgrepp måste tas för området Starbo i syfte att skapa en långsiktig, robust och hållbar lösning för vatten och avlopp. Miljö- och hälsoskyddsnämnden konstaterar att området har sådana förutsättningar att ett kommunalt ansvar för vatten och avlopp inte kan uteslutas.

För miljö- och hälsoskyddsnämnden

Urban Wästljung
ordförande

Anna Axelsson
tf chef för miljökontoret

Bakgrund

Uppsala Vatten utreder behovet om kommunalt vatten och avlopp för Starbo och har skickat en förfrågan till miljö- och hälsoskyddsnämnden för bedömning av status för befintliga enskilda avloppsanläggningar i området.

Det finns 51 fastigheter i Starboområdet varav 44 i dagsläget är bebyggda med bostadshus. Merparten av husen bebos permanent och endast ett fåtal nyttjas för fritidsboende. Området begränsas i norr av väg 55 och i öst, väst och söder av naturreservatet Hågadalen-Nåsten. Södra delen av Starbo ligger ca 350 meter från Hågaån. Fosforbelastningen på Hågaån är hög och vattendraget har hög känslighet. I Vattenmyndighetens klassificering av Hågaån har ån fått klassningen, dålig ekologisk status med risk för att god ekologisk status/potential inte uppnås år 2015.

Enligt jordartskartan för Starbo består marken uteslutande av lera och berg. Det bekräftas i de markundersökningar som gjorts i samband med tidigare projekteringar av enskilda avloppsanläggningar som miljö- och hälsoskyddsmyndigheten tagit del av. Delar av norra Starbo och centrala delarna av området utgörs företrädesvis av berg med tunna jordlager. Resterande områden utgörs av lera. Infiltration av avloppsvatten i mark är ej möjlig vid lera eller berg. Det innebär att enskilda avloppsanläggningar som finns i området antingen avleds till sluten tank eller till anläggningar med utloppsledning till närliggande dike/vattendrag. Närmaste recipient för fastigheter i södra Starboområdet är Hågaån. I de norra delarna finns åkerdräneringar som i förlängningen ansluter till Hågaån. Åkerdräneringarna tjänar sannolikt som mottagare för en del av avloppsanläggningarna med utloppsledning.

Förekommande vatten- och avloppslösningar

VA-lösningarna varierar i området och 25 bebyggda fastigheter är idag ansluta till kommunalt avlopp via olika gemensamhetsanläggningar. Av dessa fastigheter har 21 stycken även kommunalt vatten via gemensamhetsanläggningar.

Det finns 19 bebyggda fastigheter som har enskilda vatten- och avloppslösningar. De enskilda avloppsanläggningarna som förekommer varierar både vad gäller ålder och typ av anläggning.

De enskilda avloppslösningarna som är mest förekommande är:

- Nio fastigheter har allt avloppsvatten till slamavskiljning med efterföljande markbädd (gemensam eller enskild) med utloppsledning till Hågaån.
- Tre fastigheter har allt avloppsvatten till slamavskiljning med någon typ av efterföljande infiltration.
- En fastighet har allt avloppsvatten till slamavskiljning med utsläpp i ledning.
- En fastighet har allt avloppsvatten till sluten tank
- Två fastigheter har WC-vatten till sluten tank och slamavskiljning för bad, disk och tvättvatten med utloppsledning till Hågaån.
- En fastighet har WC-vatten till sluten tank och okänd lösning för bad, disk och tvättvatten
- För två fastigheter saknas information om avloppslösning. Det går relativt enkelt att ta reda på men saknar betydelse för helhetsbilden.

Avloppsanläggningarnas ålder varierar från okänd ålder till den senast anlagda avloppsanläggningen från år 2005.

Enligt SGU:s brunnsarkiv finns det 11 borrhade brunnar i Starbo. Det finns sannolikt fler brunnar i området då grävda brunnar inte rapporteras in till brunnsregistret. Nämnden har via kontakter med boende och via klagomål fått uppgifter om att kvalitetsproblem med bakterier i dricksvattnet förekommer i enskilda vattentäkter i området. Problemen med bakterier är inte utredda men förekomst av e.coli indikerar åtminstone i ett fall att det kan vara avloppsrelaterade.

Bedömning

Miljö- och hälsoskyddsnämnden ser positivt på att det pågår en utredning om behovet av kommunalt vatten och avlopp i Starbo. För området bedömer nämnden att hög skyddsnivå gäller för både miljö- och hälsoskydd enligt Naturvårdsverkets allmänna råd (NFS 2006:7). För att klara hög skyddsnivå måste avloppsanläggningarna uppfylla vissa kriterier. Avloppsanläggningen ska bl.a. klara 90 % reduktion av organiska ämnen¹ och 90 % reduktion av fosfor². Nämnden konstaterar att minst 68 % av befintliga enskilda avloppslösningar i området uppfyller inte kravet på hög skyddsnivå för enskilda avlopp.

Det föreligger dåliga förutsättningar för enskilda vatten- och avloppslösningar i Starbo. Problem med bakterier i dricksvatten från enskilda vattentäkter förekommer och det är inte uteslutet att det är avloppsrelaterade bakterier.

Det är mycket svårt att få till långsiktiga och hållbara enskilda vatten- och avloppslösningar på grund av markförhållandena och bebyggelsestrukturen i området. Marken består av lera eller berg. Infiltration av avloppsvatten är inte möjlig i dessa marktyper. Den vanligaste förekommande avloppsanläggningen är slamavskiljning med efterföljande markbädd med utloppsledning till Hågaån som har dålig ekologisk status bl.a. på grund av hög närsaltsbelastning. Enligt Naturvårdsverkets allmänna råd (NFS 2006:7) klarar inte en markbädd att rena avloppsvatten till en hög skyddsnivå för fosfor. Markbäddar har också en begränsad livslängd beroende på byggnadssätt, skötsel och belastning. Markbädden kan efter en tid bli fosformättad och förlorar därmed en del av sin fosforbindande förmåga vilket resulterar i högre fosforhalt i utgående flöde.

Sammanfattningsvis anser miljö- och hälsoskyddsnämnden att nuvarande utveckling i området, att fortsätta med enskilda vatten- och avloppslösningar är direkt olämpligt ur ett miljö- och hälsoskyddsperspektiv. Förutsättningarna för enskilt vatten och avlopp är dåliga och ett helhetsgrepp behövs för området Starbo i syfte att skapa en långsiktig, robust och hållbar lösning för vatten och avlopp. Miljö- och hälsoskyddsnämnden konstaterar att området har sådana förutsättningar att ett kommunalt ansvar för vatten och avlopp inte kan uteslutas.

¹ Mätt som BOD₇, vilket motsvarar en utsläppshalt på 30 mg/l

² Mätt som totalfosfor, vilket motsvarar en utsläppshalt på 1 mg/l.

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Datum: 2012-05-15 Sida: 11

§ 61

Ärende nr. 2012-259

Yttrande angående status på vatten- och avloppsanläggningar i Starbo

I ärendet ligger förslag till beslut daterat 2012-04-24.

BESLUT:

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att avge yttrande till Uppsala Vatten enligt förslaget.

Sammanfattning

Miljö- och hälsoskyddsnämnden bedömer att det ur miljö- och hälsoskyddssynpunkt föreligger dåliga förutsättningar för enskilda vatten- och avloppslösningar i området Starbo. Av 19 fastigheter med enskilda avlopp är det 68 % som inte uppfyller dagens krav på hög skyddsnivå för enskilda avlopp vilket krävs för området i fråga. Det är mycket svårt att få till långsiktiga och hållbara enskilda vatten- och avloppslösningar på grund av markförhållandena och bebyggelsestrukturen i området. Ett helhetsgrepp måste tas för området Starbo i syfte att skapa en långsiktig, robust och hållbar lösning för vatten och avlopp. Miljö- och hälsoskyddsnämnden konstaterar att området har sådana förutsättningar att ett kommunalt ansvar för vatten och avlopp inte kan uteslutas.

Bilaga: Miljökontorets utlåtande

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande